

1811**ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾**

z dnia 17 października 2003 r.

zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych sposobów zwalczania i zapobiegania rozprzestrzenianiu się organizmów charakteryzujących się szczególną szkodliwością oraz szczegółowych zasad wyznaczania stref porażenia i stref bezpieczeństwa w związku z wystąpieniem tych organizmów

Na podstawie art. 3a oraz art. 5a ust. 4 ustawy z dnia 12 lipca 1995 r. o ochronie roślin uprawnych

(Dz. U. z 2002 r. Nr 171, poz. 1398 i Nr 238, poz. 2019 oraz z 2003 r. Nr 130, poz. 1188 i Nr 137, poz. 1302) zarządza się, co następuje:

¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej — rolnictwo, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 29 marca 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. Nr 32, poz. 305).

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 26 września 2001 r. w sprawie szczegółowych sposobów zwalczania i zapobiegania rozprzestrzenianiu się organizmów charakteryzujących się

szczególną szkodliwością oraz szczegółowych zasad wyznaczania stref porażenia i stref bezpieczeństwa w związku z wystąpieniem tych organizmów (Dz. U. Nr 118, poz. 1267) wprowadza się następujące zmiany:

1) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Rozporządzenie określa:

1) szczegółowe sposoby zwalczania oraz zapobiegania rozprzestrzenianiu się:

a) czynnika chorobotwórczego *Synchytrium endobioticum* — wywołującego chorobę rak ziemniaka oraz szkodników: mątwika ziemniaczanego (*Globodera rostochiensis*) i mątwika agresywnego (*Globodera pallida*),

b) czynnika chorobotwórczego *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus* — wywołującego chorobę bakteriozę pierścieniową ziemniaka,

2) szczegółowe zasady wyznaczania stref porażenia oraz stref bezpieczeństwa w związku z wystąpieniem organizmów szkodliwych, wymienionych w pkt 1.”;

2) w § 2:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Strefa porażenia obejmuje grunty zarażone, na których stwierdzono występowanie organizmów szkodliwych, o których mowa w § 1 pkt 1 lit. a), na co najmniej jednej roślinie lub w próbce gleby.”;

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Strefa bezpieczeństwa obejmuje grunty położone wokół strefy porażenia, na których istnieje prawdopodobieństwo występowania organizmów szkodliwych, o których mowa w § 1 pkt 1 lit. a).”;

3) po § 3 dodaje się § 3a w brzmieniu:

„§ 3a. Przepis § 2 ust. 2 nie dotyczy przypadku porażenia bulw ziemniaka lub roślin ziemniaka przez czynnik chorobotwórczy *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus*.”;

4) rozdział 3 otrzymuje brzmienie:

„Rozdział 3

Czynnik chorobotwórczy

Clavibacter michiganensis ssp. *sepedonicus*

§ 7. 1. W przypadku pobrania prób bulw ziemniaka do badań laboratoryjnych, w celu wykluczenia infekcji latentnej albo wykrycia objawów choroby, spowodowanej przez czynnik chorobotwórczy *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus*, albo uzyskania pozytywnego wyniku pierwszego testu immunofluorescencyjnego, od momentu pobrania prób aż do zakończenia badań laboratoryjnych, przeprowadzanych przez Inspekcję Ochrony Roślin i Nasiennictwa:

- 1) nie przemieszcza się bulw ziemniaka lub roślin ziemniaka pochodzących z upraw, partii roślin lub przesyłek obejmujących jedną lub kilka partii roślin, z których pobrano próby do badań, z wyjątkiem przemieszczania dokonywanego pod nadzorem wojewódzkiego inspektora Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa, zwanego dalej „wojewódzkim inspektorem”, jeżeli nie istnieje ryzyko rozprzestrzenienia się czynnika chorobotwórczego *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus*,
- 2) bulwy ziemniaka pochodzące z partii, o których mowa w pkt 1, nie mogą być:
  - a) mieszane z innymi partiami bulw ziemniaka w czasie ich zbioru, przemieszczania lub przechowywania,
  - b) przeznaczone do sadzenia,
- 3) wojewódzki inspektor podejmuje czynności mające na celu wykrycie źródła pochodzenia prawdopodobnego porażenia czynnikiem chorobotwórczym *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus* oraz może podjąć inne czynności zapobiegające rozprzestrzenianiu się tego czynnika.

§ 8. 1. W przypadku potwierdzenia w badaniach laboratoryjnych, o których mowa w § 7 ust. 1, wystąpienia czynnika chorobotwórczego *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus* wojewódzki inspektor:

- 1) wyznacza strefę porażenia i określa jako porażone bulwy ziemniaka lub rośliny ziemniaka, partię roślin lub przesyłkę obejmującą jedną lub kilka partii roślin oraz maszyny, środki transportu, opakowania, przechowalnie lub ich części oraz wszelkie inne przedmioty łącznie z materiałem do pakowania, z których została pobrana próba bulw ziemniaka do badań laboratoryjnych, oraz jeżeli jest to możliwe — wskazuje porażone wszelkie obiekty, w szczególności magazyny, przechowalnie, szklarnie, tunele foliowe lub pola znajdujące się w obrębie jednego gospodarstwa lub kilku gospodarstw, zwane dalej „miejscem produkcji”, i porażone pola, z których porażone bulwy ziemniaka lub rośliny ziemniaka pochodzą,
  - 2) wyznacza strefę bezpieczeństwa obejmującą zasięg prawdopodobnego porażenia i możliwego rozprzestrzenienia się czynnika chorobotwórczego *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus*.
2. Zasięg prawdopodobnego porażenia, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, wyznacza się, biorąc pod uwagę:
- 1) inne bulwy ziemniaka lub rośliny ziemniaka znajdujące się w porażonym miejscu produkcji,
  - 2) miejsca produkcji lub gospodarstwa związane z produkcją porażonych bulw

lub roślin ziemniaka, w tym gospodarstwa, które wspólnie użytkują maszyny i urządzenia do produkcji ziemniaków,

- 3) inne bulwy ziemniaka lub rośliny ziemniaka produkowane w miejscach produkcji lub gospodarstwach, o których mowa w pkt 2, lub występujące w tych miejscach produkcji lub gospodarstwach w okresie, gdy znajdowały się tam porażone bulwy ziemniaka lub rośliny ziemniaka,
- 4) przechowalnie, w których magazynowane są ziemniaki pochodzące z miejsc produkcji lub gospodarstw, o których mowa w pkt 1 i 2,
- 5) maszyny, środki transportu, opakowania, przechowalnie lub ich części oraz inne przedmioty, łącznie z materiałem do pakowania, które mogły mieć kontakt z porażonymi bulwami ziemniaka lub roślinami ziemniaka podczas ostatnich 12 miesięcy, licząc do dnia pobrania próby bulw ziemniaka do badań,
- 6) bulwy ziemniaka lub rośliny ziemniaka mające kontakt z przedmiotami, o których mowa w pkt 5, przed czyszczeniem i dezynfekcją tych przedmiotów,
- 7) bulwy ziemniaka lub rośliny ziemniaka pochodzące z tego samego klonu co porażone bulwy lub rośliny, jeśli badania laboratoryjne wskazują na możliwość wystąpienia porażenia.

3. Zasięg możliwego rozprzestrzeniania się, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, wyznacza się, biorąc pod uwagę:

- 1) miejsca produkcji, w których uprawia się ziemniaki lub inne rośliny żywicielskie, sąsiadujące z porażonymi miejscami produkcji lub miejscami produkcji położonymi w zasięgu prawdopodobnego porażenia,
- 2) wspólne pochodzenie rodów ziemniaka.

§ 9. 1. W przypadku porażenia bulw ziemniaka lub roślin ziemniaka wojewódzki inspektor przeprowadza badania rodów ziemniaka, które są spokrewnione z porażonymi ziemniakami, określając prawdopodobne pierwotne źródła infekcji.

2. Na podstawie badań, o których mowa w ust. 1, wojewódzki inspektor określa porażenie bulw ziemniaka, a w przypadku wykrycia czynnika chorobotwórczego *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus* wyznacza strefę bezpieczeństwa obejmującą zasięg prawdopodobnego porażenia i możliwego rozprzestrzeniania się tego czynnika.

3. Przepisy § 8 ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

§ 9a. 1. Porażone bulwy ziemniaka lub rośliny ziemniaka nie mogą być przeznaczone do sadzenia i pod nadzorem wojewódzkiego inspektora powinny zostać zniszczone.

2. Jeżeli nie istnieje ryzyko rozprzestrzenienia się czynnika chorobotwórczego *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus*, porażone bulwy ziemniaka mogą zostać pod nadzorem wojewódzkiego inspektora:

1) przeznaczone do przerobu przemysłowego w zakładzie przetwórczym, posiadającym możliwości utylizacji odpadów powstałych w procesie przetwarzania porażonych bulw ziemniaka i dezynfekcji miejsc oraz przedmiotów mających kontakt z porażonymi bulwami ziemniaka, po ich bezpośrednim i natychmiastowym dostarczeniu do tego zakładu przetwórczego,

2) przeznaczone na konsumpcję lub paszę — po ich uprzednim ugotowaniu lub uparowaniu w gospodarstwie, z którego pochodzą porażone bulwy ziemniaka.

3. W celu zapobiegania rozprzestrzenieniu się czynnika chorobotwórczego *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus*, bulwy ziemniaka lub rośliny ziemniaka znajdujące się w zasięgu prawdopodobnego porażenia nie mogą być przeznaczone do sadzenia.

4. Jeżeli nie istnieje ryzyko rozprzestrzenienia się czynnika chorobotwórczego *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus*, bulwy ziemniaka, o których mowa w ust. 3, mogą zostać pod nadzorem wojewódzkiego inspektora:

1) przeznaczone do konsumpcji, także poza gospodarstwem, po ich uprzednim zapakowaniu i bezpośrednim dostarczeniu bez przepakowywania,

2) przeznaczone do przerobu przemysłowego w zakładzie przetwórczym posiadającym możliwości utylizacji odpadów powstałych w procesie przetwarzania bulw ziemniaka i dezynfekcji miejsc oraz przedmiotów, pod warunkiem bezpośredniego i natychmiastowego dostarczenia tych bulw do zakładu przetwórczego,

3) przeznaczone na konsumpcję lub paszę w gospodarstwie.

5. Jeżeli istnieje ryzyko rozprzestrzenienia się czynnika chorobotwórczego *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus*, bulwy ziemniaka, o których mowa w ust. 3, niszczy się pod nadzorem wojewódzkiego inspektora.

6. Maszyny, środki transportu, opakowania, przechowalnie lub ich części oraz wszelkie inne przedmioty łącznie z materiałem do

pakowania, które miały kontakt z porażonymi bulwami ziemniaka lub roślinami ziemniaka lub znajdowały się w zasięgu prawdopodobnego porażenia, powinny zostać zniszczone albo oczyszczone i zdezynfekowane pod nadzorem wojewódzkiego inspektora, w sposób uniemożliwiający rozprzestrzenienie się czynnika chorobotwórczego *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus*, tak aby mogły zostać uznane za nieporażone przez ten czynnik.

§ 9b. 1. W porażonych miejscach produkcji:

1) na porażonym polu:

a) przez co najmniej trzy lata uprawy następujące po roku, w którym stwierdzono porażenie:

— niszczy się samosiewy roślin ziemniaka i inne naturalnie występujące rośliny żywicielskie czynnika chorobotwórczego *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus*,

— nie sadi się bulw ziemniaka lub roślin ziemniaka, lub nasion ziemniaka i innych naturalnie występujących roślin żywicielskich czynnika chorobotwórczego *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus*, aż do uznania pola za wolne od samosiewów roślin ziemniaka przez co najmniej dwa kolejne lata uprawy,

b) w pierwszym sezonie uprawy ziemniaka następującym po okresie, o którym mowa w lit. a), dopuszcza się sadzenie ziemniaków sadzeniaków poddanych ocenie kwalifikacyjnej przez wojewódzkiego inspektora, zwanej dalej „urzędową oceną”, z przeznaczeniem bulw pochodzących z tej uprawy do konsumpcji lub przerobu przemysłowego; uprawa ta podlega kontroli wojewódzkiego inspektora, a bulwy ziemniaka podlegają badaniom laboratoryjnym na obecność czynnika chorobotwórczego *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus*,

c) w kolejnym sezonie uprawy ziemniaka, po zastosowaniu cyklu właściwego płodozmianiu, dopuszcza się sadzenie ziemniaków sadzeniaków poddanych urzędowej ocenie, z przeznaczeniem bulw pochodzących z tej uprawy na ziemniaki sadzeniaki lub do konsumpcji, lub przerobu przemysłowego; uprawa ta podlega kontroli wojewódzkiego inspektora, a bulwy ziemniaka podlegają badaniom laboratoryjnym na obecność czynnika chorobotwórczego *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus* albo

2) na porażonym polu:

a) w ciągu czterech lat następujących po roku, w którym stwierdzono porażenie:

— niszczy się samosiewy roślin ziemniaka i inne naturalnie występujące rośliny żywicielskie czynnika chorobotwórczego *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus*,

— nie użytkuje się pola do celów rolniczych lub leśnych albo

— przeznaczają się pola na użytkowanie pastwiskowe, stosując częste, niskie koszenie lub intensywny wypas,

b) w pierwszym sezonie uprawy ziemniaka następującym po okresie, o którym mowa w lit. a), dopuszcza się sadzenie ziemniaków sadzeniaków poddanych urzędowej ocenie, z przeznaczeniem bulw pochodzących z tej uprawy na ziemniaki sadzeniaki lub do konsumpcji, lub przerobu przemysłowego; uprawa ta podlega kontroli wojewódzkiego inspektora, a bulwy ziemniaka podlegają badaniom laboratoryjnym na obecność czynnika chorobotwórczego *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus*,

3) na polach innych niż porażone:

a) w roku uprawy następującym po roku, w którym stwierdzono porażenie:

— nie sadi się bulw ziemniaka lub roślin ziemniaka, lub nasion ziemniaka i innych naturalnie występujących roślin żywicielskich czynnika chorobotwórczego *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus* oraz niszczy się samosiewy roślin ziemniaka lub

— dopuszcza się sadzenie ziemniaków sadzeniaków poddanych urzędowej ocenie, z przeznaczeniem bulw pochodzących z tej uprawy do konsumpcji lub przerobu przemysłowego, pod warunkiem że wojewódzki inspektor stwierdzi, iż nie istnieje ryzyko występowania samosiewów roślin ziemniaka i innych naturalnie występujących roślin żywicielskich czynnika chorobotwórczego *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus*,

b) przez co najmniej dwa lata uprawy następujące po okresie, o którym mowa w lit. a), dopuszcza się sadzenie ziemniaków sadzeniaków poddanych urzędowej ocenie, z przeznaczeniem bulw pochodzących z tej uprawy na ziemniaki sadzeniaki lub do

konsumpcji, lub przerobu przemysłowego,

- c) w każdym roku uprawy, o którym mowa w lit. a) i b), niszczy się samosiewy ziemniaka i inne naturalnie występujące rośliny żywicielskie czynnika chorobotwórczego *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus*, a uprawy te podlegają kontroli wojewódzkiego inspektora, o ile ma to zastosowanie,
- d) jeżeli w roku uprawy następującym po roku, w którym stwierdzono porażenie, sadzone były ziemniaki sadzeniaki poddane urzędowej ocenie, z przeznaczeniem bulw pochodzących z tej uprawy do konsumpcji lub przerobu przemysłowego, uprawa podlega kontroli wojewódzkiego inspektora w terminach pozwalających na wykrycie czynnika chorobotwórczego *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus*, w ramach której w szczególności przeprowadza się badania laboratoryjne samosiewów ziemniaka.

2. Pod nadzorem wojewódzkiego inspektora, w razie potrzeby, czyści się i dezynfekuje wszystkie maszyny, środki transportu, opakowania, przechowalnie lub ich części oraz wszelkie inne przedmioty, łącznie z materiałem do pakowania, w sposób uniemożliwiający rozprzestrzenienie się czynnika chorobotwórczego *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus*:

- 1) bezpośrednio po stwierdzeniu porażenia oraz
- 2) w każdym następnym roku uprawy, łącznie z pierwszym sezonem, w którym uprawa ziemniaka jest dozwolona na porażonych polach.

9c. W porażonym miejscu produkcji, w systemie produkcji ziemniaka, w którym możliwa jest całkowita wymiana podłoża:

- 1) nie sadi się bulw ziemniaka lub roślin ziemniaka lub nasion ziemniaka, chyba że obiekt, w którym stwierdzono porażone bulwy ziemniaka lub rośliny ziemniaka został poddany zabiegom w celu wyeliminowania czynnika chorobotwórczego *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus* i usunięcia wszelkich bulw ziemniaka lub innego materiału roślin psiankowatych, łącznie z całkowitą wymianą podłoża oraz oczyszczeniem i dezynfekcją tego obiektu i całego jego wyposażenia,
- 2) po dokonaniu zabiegów, o których mowa w pkt 1, dopuszcza się produkcję ziemniaka z ziemniaków sadzeniaków lub mini-bulw, lub mikroroślin poddanych urzędowej ocenie, po uznaniu przez wojewódzkiego inspektora, że obiekt jest wolny od

czynnika chorobotwórczego *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus*.

§ 9d. 1. W obrębie wyznaczonej strefy bezpieczeństwa oraz w porażonych miejscach produkcji, oprócz wymagań, o których mowa w § 9b i 9c, bezpośrednio po stwierdzeniu porażenia i przez następne co najmniej trzy sezony uprawy:

- 1) miejsca produkcji lub gospodarstwa, w których uprawia się, przechowuje lub przemieszcza bulwy ziemniaka, oraz miejsca produkcji lub gospodarstwa, w których wykorzystywano maszyny, środki transportu i narzędzia związane z produkcją ziemniaka, podlegają kontroli wojewódzkiego inspektora, w ramach której przeprowadza się badania laboratoryjne bulw ziemniaka,
- 2) w razie potrzeby czyści się i dezynfekuje maszyny, środki transportu, opakowania, przechowalnie lub ich części oraz inne przedmioty, łącznie z materiałem do pakowania w gospodarstwach, pod nadzorem wojewódzkiego inspektora, w sposób uniemożliwiający rozprzestrzenienie się czynnika chorobotwórczego *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus*,
- 3) dopuszcza się uprawianie wyłącznie ziemniaków sadzeniaków poddanych urzędowej ocenie,
- 4) oddzielnie zbiera się, przemieszcza i przechowuje rody ziemniaków, ziemniaki sadzeniaki, ziemniaki konsumpcyjne oraz przemysłowe na terenie gospodarstw w obrębie wyznaczonej strefy bezpieczeństwa.

2. W obrębie wyznaczonej strefy bezpieczeństwa oraz w porażonych miejscach produkcji, w razie potrzeby, wojewódzki inspektor może określić obowiązek wymiany wszelkiego materiału mącznego ziemniaka sadzeniaka na podstawie opracowanego przez siebie programu wymiany tego materiału.”.

§ 2. Do zwalczania czynnika chorobotwórczego *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus* prowadzonego na podstawie dotychczasowych przepisów i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia stosuje się przepisy niniejszego rozporządzenia.

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 3 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi: *W. Olejniczak*